Opłatę pocztową uiszczono ryczałtem.

ILUSTROWANY KURJER FILATELISTYCZNY

Rok IX. Nr. 84.
Lwów, styczeń 1932

CENA POJEDYNCZEGO EGZEMPLARZA **50 gr.**

WARUNKI PRENUMERATY:
roczna w kraju . . . . . 3·— zł.
roczna zagranicą . . . . 4·— zł.

REDAKCJA i ADMINISTRACJA:
LWÓW, KURKOWA 5/I p.
P.K.O. WARSZAWA Nr. 152.836.

ORGAN „LWOWSKIEGO ZWIĄZKU FILATELISTÓW".
WYDAWCA i REDAKTOR NACZELNY
JERZY ZADUROWICZ.



Znaczki 49 i 50 formy „F. VII". Znaczki 22 i 23 formy „F. VII" (falsyfikat dwukropka)
(Do artykułu prof. Miksteina).

Prof. Stan. Mikstein

Pierwsze polskie znaczki dla b. zaboru austrjackiego.

B) Typograficzna półforma „F. VII".
(Ciąg dalszy).

Usterek liter ta półforma nie posiada, z wyjątkiem 49 znaczka mającego w nadruku te same usterki co i 9 znaczek w I formie typograficznej.

Półformą „F VII" sfałszowano wszystkie wartości opłatne z typograficznym nadrukiem; fałszerstwa te znane już były w roku 1919 jak o tem świadczy opis w Filateliście Polskim. Mimo niedokładnej znajomości form nadrukowych odróżniano je wtedy jako jakieś „II wydanie" — zwane często „wydaniem popołudniowem" jednakże z braku szczegółowej i dokładnej znajomości wszystkich form nadrukowych wydania oficjalnego wszelkie szczegółowsze wywody były niemożliwemi.

Do tych też falsyfikatów wykonanych półformami „F VI", „F VII" i „F VIII" należałoby odnieść uwagę umieszczoną w „Podręczniku Polskich Znaczków Pocztowych", wydanym w Warszawie w 1925 r. nakładem „Nowego Filatelisty" na stronie 56 w odstępie czwartym: „Niewątpliwie przedrukowano jednak znacznie większe ilości, gdyż kontrola przy nadrukowywaniu była niedostateczna i w niewłaściwych rękach. Stosunki znajomości grały tu znaczną rolę, idąc na rękę spekulacji. Nic więc dziwnego, że w handlu spotyka się dużo spekulacyjnie wyprodukowanych rzadkości jak: nadruki podwójne, odwrócone itp.".

Typograficzna forma „F VIII".

Jako formę „F VIII" oznaczam 12 blok nadruków znany mi z 10 bloku podłużnych, brunatnych znaczków pośpiesznych z głową Merkurego o wartości nominalnej 2 hal. Znaczków tych nie podaje żaden wykaz ani Dyrekcj

Ustawienie słów POCZTA, POLSKA oraz rombów na poszczególnych znaczkach sfałszowanych typograficzną półformą VII w półarkuszach.

(↓ litery „P“ obu słów leżą pionowo pod sobą; ← słowo Polska przesunięte na lewo: → słowo Polska przesunięte na prawo względem słowa Poczta. Liczba górna podaje wielkość przesunięcia słowa Polska względem słowa Poczta a dolna liczba odległość początku rombu od przedniej granicy pionowej kreski litery „P“ słowa Poczta. Każde pole odpowiada jednemu znaczkowi. Wymiary podane w milimetrach).

← 1/2 6 1/8	← 1/4 7	← 1/4 6 3/4	← 1/4 5 1/4	← 1/2 5	← 1/2 4 3/4	← 3/4 4 1/2	→ 1/4 6 1/4	→ 1/4 6	↓ 5 3/4
← 1/4 8	→ 1/4 6	↓ 6 1/2	↓ 7 1/2	← 1/4 7	← 1/2 6 3/4	← 1/2 6 7/8	← 1 5 3/4	← 1 5 1/2	← 1 1/4 5 1/2
	← 1/2 7	← 3/4 7 1/4	← 1/8 6 7/8	← 1/2 5 3/4	← 5/8 5 1/2	← 3/4 5 1/2	← 1/4 6 1/4	← 1/8 6 1/8	← 3/8 6 1/8
			← 1 3 1/2	↓ 4 1/2	↓ 4 3/8	← 1/4 4 1/4	← 1/8 6 1/2	↓ 6 3/4	← 1/2 7 1/8
			← 1/4 6 1/2	← 1/4 8 1/2	↓ 7 3/4	→ 1/4 8 1/8	↓ 6 1/8	↓ 5 1/8	↓ 5 3/8

(Ciąg dalszy ze str 1)

Poczt i Telegrafów we Lwowie, ani P. Żegaraca ani Filatelisty Polskiego. (Patrz artykuł: „Wysokość nakł. znacz. wyd. Krak.“).

Znaczki te więc przedrukowano prywatnie, później a przy sprzedaży w handlach filatelistycznych uchodziły one za rzekome „w próbnodruki“ lub essays.

Szczegółowy pomiar tej formy podaję w załączonej tabeli. Nadruki nie wykazują żadnych usterek liter.

Jak już poprzednio wspomniałem, tych dwanaście nadruków może być częścią półformy "F VI“, jednak tego narazie nie da się udowodnić.

Ustawienie słów POCZTA, POLSKA oraz rombów na znaczkach sfałszowanych typograficzną formą „F VIII“.

(Oznaczenia jak przy poprzednich tabelach).

← 1/4 5 3/8	↓ 5 3/4	↓ 5 1/2	← 1/4 5 3/8
← 2 5 1/2	↓ 5 3/4	↓ 5 1/2	← 1/4 5 1/2
↓ 5 3/8	↓ 5 1/2	← 1/4 5 1/4	↓ 5 1/2

XXI. Typograficzna forma „F IX“ i sfałszowane nią znaczki.

Z falsyfikatów pochodzących z nadruku tą formą „F IX“ posiadam w moim zbiorze: a) jeden znaczek opł. za 3 hal., będący 13 znaczkiem tej formy; b) 20 blok znaczków opł po 5 hal., obejmujący drugi do piątego rzędu poziomego tej formy; c) sześcioblok opłat. znaczka po 10 hal., obejmujący cały trzeci rząd poziomy oraz jeden znaczek z czwartego rzędu poziomego to jest znaczki 11, 12, 13, 14, 15 i 18 tej formy; d) pasek z trzech sztuk opłat. znaczka po 15 hal., obejmujący znaczki 1 do 3 pierwszego rzędu poziomego; e) dziewięcioblok opłat. znaczka po 15 hal., obejmujący znaczki 2, 3, 4, 7, 8, 9, 12, 13 i 14; f) pasek z pięciu znaczków opłat. po 1 kor., obejmujący piąty rząd poziomy to jest znaczki 21 do 25.

Nadto ze znaczków sfałszowanych tą formą widziałem: duże bloki opł. znaczków po 20 hal. nadesłane mi do zbadania przez dwie firmy szwajcarską i warszawską, „rzadkości“ z podwójnemi nadrukami na znaczkach opłat. po 5, 15 i 20 hal., nadesłane mi do zbadania z Londynu, blok znaczków opłat, 20 hal. z potrójnym nadrukiem nadesłany mi ze Lwowa, czworoblok znaczka opłat. po 3 hal. z przesuniętym ku dołowi nadrukiem tak, że górne dwa znaczki miały tylko nadruk słowa POCZTA a dolne dwa u góry romb i POLSKA a u dołu POCZTA. Ostatni czworoblok 3 hal. znaczka otrzymałem z Poznania. Jak już z poprzednich artykułów I do XIX wiadomo, takich „rarytasów“ nie było w wydaniu krakowskiem. Oczywiście na tak obszernym materjale mogłem szczegółowo zbadać formę służącą do jego wykonania.

Typograficzna forma „F IX“ obejmująca tylko 25 nadruków dla ćwiartki arkusza, była złożona z nowo odlanych półwierszy linotypowych jak o

Dnia 1 lutego 1932

o godz. 19·30 odbędzie się w lokalu klubowym w Restauracji Hotelu „POLONJA“ w Toruniu przy ul. Chełmińskiej

IX Walne Zebranie

Związku Filatelistów w Toruniu
(Stowarzyszenie zarejestrowane)
z następującym porządkiem obrad:

1) Zagajenie.
2) Ukonstytuowanie prezydjum.
3) Odczytanie protokołu z ostatniego Walnego Zebrania.
4) Sprawozdanie Zarządu i Komisji Rew. oraz wniosek Komisji Rew. w sprawie udzielenia absolutorjum Zarządowi.
5) Wybór Zarządu i Komisji Rew.
6) Rozpatrzenie wniosków zgłoszonych na 7 dni przed terminem Walnego Zebrania.
7) Wnioski wolne.
8) Zakończenie i wspólna kolacja z loterją.

Uprasza się o możliwie liczny udział, przyczem zaznacza się, że na wypadek nieprzybycia przynajmniej połowy członków mieszkających w Toruniu, zwołuje się następne Walne Zebranie na ten sam dzień o godz. 20-tej.

Goście mile widziani.

Za Zarząd:

(—) Niklewski prezes · *(—) Szepetys* sekretarz

tem świadczą regularnie powtarzające się odległości we wszystkich pięciu poziomych rzędach tak między słowami POCZTA jak i między słowami POLSKA, z wyjątkiem tylko drugiego odstępu w piątym rzędzie poziomym. (Patrz na załączoną tabelę pomiarów nadruków).

Odstępy między poszczególnymi słowami w półwierszach obejmujących po pięć słów POCZTA wynosiły kolejno 11·75, 11·25, 9·75 i 11·75 mm. a w półwierszach obejmujących po pięć słów POLSKA 11·25, 11·25, 9·25 i 11·25 mm. Z tych pomiarów widać, że to są zupełnie nowe półwiersze niż użyte do budowy form I do V, które szczegółowo omówiłem w artykule pierwszym niniejszej pracy w Nr. 8/9 Illustr. Przegl, Filat. z sierpnia/września 1927.

Ponadto wystąpuje w tych półwierszach charakterystyczna usterka w postaci odlanej szpary między matrycami liter O i C w słowie POCZTA oraz O i L w słowie POLSKA. Odrukowanie się tej odlanej szpary występuje w postaci kreseczki między literami O i C w słowie POCZTA a na znaczkach 7 i 12 a między literami O i L w słowie POLSKA na znaczkach 2, 7, 10, 12, 17 i 20. W załączonej tabeli usterek liter podaję je schematycznie na fig. N 12, M 12 i N 17.

Odlania szpar między temi właśnie literami nie spotykamy w żadnej z form I do V; świadczy to, że półwiersze do formy „F IX“ odlano innemi matrycami niż poprzednio do form I do V.

Charakterystyczne usterki liter i rombu w nadrukach wykonanych „F IX“ formą podaję w załączonych tabelach usterek liter oraz ich rozmieszczenia na znaczkach.

Najcharakterystyczniejszą usterką tej formy „F IX“ jest uszkodzenie pionowej kreski litery „P“ w słowie POCZTA na 13 znaczku, którą to usterkę przedstawiam schematycznie na fig. M 13 załączonej tabeli.

Ustawienie części nadruku to jest słów POCZTA, POLSKA i rombu względem siebie na poszczególnych znaczkach dopłatnych podaję w załączonej tabeli pomiarów, przyczem zauważam: pomiary podane w pierwszym rzędzie poziomym, to jest na znaczkach 1 do 5, wykonane są na opłat. znaczku po 15 hal, dla reszty poziomych rzędów na 20 bloku opłat. znaczków po 5 hal. Pomiar pierwszego rzędu poziomego wykonany na opłatnym znaczku po 50 hal. przedstawia się następująco:

↓	← $^1/_2$	→ $^1/_4$	→ $^1/_4$	↓
$5^1/_2$	5	$5^3/_4$	$5^1/_2$	$5^1/_2$

Widzimy zatem, że w czasie druku musiało nastąpić w pierwszym rzędzie poziomym przesunięcie się półwiersza ze słowami POLSKA względem półwiersza ze słowami POCZTA o 0·25 mm.

Formą „F IX“ sfałszowano wszystkie wartości opłatne z nadrukiem typograficznym wydania krakowskiego oraz stworzono nie znane w oryginalnem wydaniu „rzadkości“ z podwójnemi, potrójnemi i t. p. nadrukami.

Również i z dopłatnych widziałem kilka wartości z usterkami liter charakterystycznemi dla tej formy. Nie mogę jednak określić czy sfałszowano wszystkie wartości znaczków dopłatnych jak również pomiarów nadruków na tych znaczkach mianowicie czy i o ile zaszły przesunięcia półwierszy linotypowych i układu rombów względem siebie przy przeróbce tej formy na wymiar znaczków dopłatnych 25:25 mm.

W każdym razie usterki liter i rombu, matowy odcień czarnej farby nadrukowej i dokładna znajomość wydania oficjalnego w zupełności wystarczają do odróżnienia znaczków sfałszowanych tą formą „F IX“ od oryginalnych znaczków wydania krakowskiego.

Wskazówek gdzie i jak dokonano nadruku znaczków austrjackich „F IX“ formą typograficzną dostarczyły następujące fakta:

Z końcem października 1927 roku pewna wielka firma szwajcarska nadesłała mi do zbadania różne znaczki wydania krakowskiego, w tem 18 szt. opłatnych zn. po 20 hal. w jednym bloku, 15 szt. opłat. znaczków po 15 hal. oraz 17 sztuk po 5 hal.

(Dokończenie nastąpi).

Przegląd Nowości.

Belgja wydała tradycyjną serję przeciwgruźliczną z podobizną królowej Elżbiety, która jest czynną członkinią wielu towarzystw dobroczynnych. Serja składa się z 7 następujących wartości: 10+5 ct. brunatny, 25+15 c. fioletowy, 50+10 c. zielony, 75+15 ct. j. brunatny, 1 fr.+25 c. czerw., 1·75+25 ct. niebieski i 5+5 fr. fiol.-brun. Nakład najwyższej wartości jest jak zwykle bardzo mały. Powyższe znaczki wykonała belgijska drukarnia państwowa. Prócz tego ukazały się dwa znaczki prowizoryczne opłaty. Są to obiegowe wartości ze znanym nadrukiem ramkowym „BELGIQUE 1932 BELGIE 10 c.“: 10 c./40 c. ciemnolila i 10 c./70 c. ciemnoczerwony. Również serję znaczków pakietowych uzupełniono znaczkiem prowizorycznym. Jest to znaczek za 75 c. fioletowy z czerwonym nadrukiem przedstawiającym koło ze skrzydłami.

Bułgarja. Prowizoryczne znaczki lotnicze wydane w r. 1927 pojawiły się obecnie ponownie, jedynie kolor nadruku zmieniono. 1 l./6 l. (nadr. brunatny) 2 l. (jasno-czerwony), 4 l. (zielony), 10 l. (niebieski).

Finlandja wydała dwa prowizoryczne znaczki opłaty za 50 p/40 p zielony i 1·25 mk./50 p pomarańczowy.

Holandja puściła w obieg nową serję znaczków dobroczynnych z rysunkami przedstawiającemi ułomne dzieci. Serja obejmuje następujące wartości: $1^1/_2$ c+$1^1/_2$ (dziecko głuchonieme z nauczycielem), 5+2 ct ziel.-lila (dziecko umysłowo niedorozwinięte), 6+4 ct lila-zielony (dziecko niewidome czytające pismo Braill'a) i $12^1/_2$+$3^1/_2$ ct nieb.-czerwony (dzieci bezdomne przy pracy). Projekty rysunków wykonał G. Kiljan-Voorburg.

Jugosławja. Między projektodawcą ostatnich znaczków jugosłowiańskich a zarządem pocztowym wynikł zatarg, którego powodem było nieumieszczenie nazwiska artysty pod rysunkiem

na niektórych wartościach. W następstwie tego ministerstwo poczt i tel. wycofało znaczki opłaty za 3 dyn. 4 i 15 oraz znaczek dopłaty za 10 dyn., które posiadały nazwisko artysty „WAGNER“, a w miejsce tych wydało te same wartości jednak już bez powyższego napisu. Przypuszczać należy, że wycofane znaczki z powodu małego nakładu, jaki dostał się do obiegu, szybko podskoczą w cenie.

Luksemburg wydał doroczną serję dobroczynną z podobizną najmłodszej latorośli dynastji luksemburgskiej, księżniczki Alicji. Obecne wydanie zawiera 5 następujących znaczków : 10 c. brunatno-szary, 75 c. czerwono-zielony, 1 fr. ciemno-zielono-szary, 1¼ fr. fioletowo-ziel., 1¾ fr. niebiesko-szary.

Łotwa. Pojawiły się znaczki lotnicze z nadrukiem „LATVIJAS-AIZSARGI“ oraz wartość dodatkowa, która przeznaczona jest na fundusz obrony krajowej. Serja składa się z 3 wartości: 10+50 s. zielony (nadr. ciemnolila), 15 s.+1 l. czerwony (n. nieb.) i 25 s+1·50 l. (n. czerw.). Powyższe znaczki są ząbkowane i cięte. Nakład tak jednych jak i drugich wynosi po 7500 serji.

Rumunja wydała nową wartość opłaty za 16 l. barwy zielonej. Na znaczku tym, który jest formatu podłużnego, umieszczono podobizny królów rumuńskich: Karola I, Ferdynanda i Karola II.

Szwecja uzupełniła wydanie opłaty znaczkiem 5-koronowym z widokiem pałacu królewskiego w Sztokholmie. Przed pałacem w ogrodzie stoi pomnik Karola XII. Znaczek ten jest koloru ciemnozielonego.

Włochy. Celem upamiętnienia 50 rocznicy założenia wojskowej szkoły marynarskiej w Liworno, ukazała się serja okolicznościowa złożona z trzech wartości: 20 c. czerwony (latarnia morska w Liworno), 50 c. fioletowy (okręt szkolny „Amerigo Vespucci“, 1·25 l. niebieski (Krążownik „Trento“).



Aerofilatelistyka

pod redakcją Tadeusza Gryżewskiego.

Od redakcji. Wobec coraz większego zainteresowania wśród zbieraczy aerofilatelistyką t. j. zbieraniem znaczków lotniczych urzędowych i półurzędowych, listów wysłanych I-ymi latami nowoutworzonych linji i przewiezionych sterowcami, oraz nalepek lotniczych, redakcja nasza postanowiła od numeru niniejszego, poświęcić specjalną rubrykę aerofilatelistyce.

Redakcję tego działu powierzyliśmy jedynemu znawcy aerofilat. w Polsce, wydawcy Katalogu lotn. Polski p. Tadeuszowi Gryżewskiemu.

Ze względu na to, że polska literatura aerofilatelistyczna dotychczas prawie nie istnieje i cały szereg aerofilatelistów w niektórych sprawach nie może się jeszcze należycie zorjentować, redaktor tego działu podjął się udzielać informacji zainteresowanym zbieraczom po nadesłaniu znaczka na odpowiedź. Listy należy kierować pod adresem: p. T. Gryżewski, Warszawa ul. Królewska 35, m. 5. Tel. 718-42.

Polska. Po zawarciu konwencji z rządami Grecji i Bułgarji „Polskie Linje Lotnicze Lot” otrzymały koncesję na eksploatację linji lotniczej: Bukareszt—Sofja—Saloniki, jako przedłużenie już istniejącej linji: Gdańsk—Warszawa—Lwów—Galati—Bukareszt.

W dniu 27 czerwca ub. r. odbył się oficjalny lot z Warszawy do Salonik; zaś od 29 czerwca komunikacja została oddana do użytku publicznego. W tym dniu poraz pierwszy zaczęto przyjmować przesyłki do Sofji i Salonik. Listy wysłane pierwszym lotem, kasowane są stemplem z datą 29.VI 1931 (niektóre także 27.VI 1931), przyczem kolor stempla lotniczego „PARAVION” używanego w Warszawie jest barwy fioletowej, we Lwowie zaś czarnej. Prócz tego przesyłki wysłane pierwszym lotem zaopatrzono okrągłym stemplem pamiątkowym z napisem dookoła: „GDAŃSK — WARSZAWA — LWÓW — BUCARESTI — SOPHIA — SALONIQUE“, w środku sylwetka samolotu, nad którym umieszczona jest rzymska jedynka, pod spodem „LOT“. Wszystkie listy mają kasowniki z datą nadejścia: 30.VI 1293 1. Z Warszawy wysłano do Sofji 65 szt. do Salonik 102; ze Lwowa do Sofji i Salonik po 62 sztuk.

Warszawa-Melburn. W związku z lotem pocztowym AMSTERDAM—MELBURN, urząd pocztowy Warszawa 1 przyjmował w dniu 27 kwietnia ub. r. przesyłki lotnicze do Melburn. Opłata za list polecony wynosiła 4·30 zł. Listy były kierowane pocztą lotniczą do Amsterdamu, skąd do Australji. Z Warszawy wysłano tylko jeden list polecony ofrankowany znaczkami polskimi. Na liście tym znajdują się następujące kasowniki: 1) Portu Lotniczego z datą 27.IV 1931 (znaczki przez zapomnienie nie zostały skasowane, lecz przekreślone atramentem), 2) pamiątkowy w formie rombu z sylwetką samolotu z datą „11 Mai 1931“ i napisem: „ABEL TASMAN—BATAVIA — CENTRUM“ i 3) odbiorczy kasownik w Melburn z datą 19 maja 1931. Prócz tego znajdują się polskie lotnicze stemple: „PARAVION“ i „POBRANA ZŁ... GR....“. List ten należy do największych rzadkości aerofilatelistycznych Polski.

Przesyłki wysłane pocztą lotniczą a które z powodu nie odbycia się lotu nadchodzą do Warszawy koleją, otrzymują w U. P. Warszawa 19 Port lotniczy stempel w ramce z napisem „NADESZŁO KOLEJĄ“.

„LUPOSTA“. Wiadomość o niezaproszeniu reprezentanta dyplomatycznego Polski do komitetu honorowego „LUPOSTY“ podana w poprzednim numerze „I. K. F.“ okazała się mylną. Komitet wystawowy zwracał się w swoim czasie do Komisarza Generalnego R. P. z zaproszeniem na członka honorowego, jednak p. Strassburger odmówił, motywując to przepisami, które mu na to nie pozwalają. Wobec stwierdzenia lojalności Komitetu, sprawa bojkotu staje się nieaktualną. Przeciwnie, ponieważ polska aerofilatelistyka dotychczas na żadnych wystawach międzynarodowych nie była

reprezentowaną, aerofilateliści polscy powinni wziąść w niej gremjalny udział. Przedstawicielem na Polskę jest p. Wł. Rachmanow, Warszawa ulica Wiejska 1.

„STANDARD AIR POST CATALOGUE" wyd. 1931. Katalog specjalny znaczków i całostek lotniczych, wydany w języku ang. przez firmę amerykańską: THE BIRKSHIRE EXCHANGE, WOOSTER. Jest to jedyne kompletne wydawnictwo w tym sezonie, uwzględniające b. szczegółowo wszystkie znaczki lotnicze i I loty do lipca z. r. Ceny są netto, przyczem znaczki oficjalne wycenione są w 4 kolumnach: 1) zn. czyste, 2) stemplowane, 3) na listach lotniczych, kasowane stemplem z datą I dnia ukazania się zn. na poczcie, 4) na listach lotniczych. Polska jest stosunkowo dobrze opracowana (ze względów technicznych nie zamieszczono ostatnich lotów), jak zresztą wszystkie inne państwa. Katalog ten powinien posiadać każdy aerofilatelista jako niezbędny podręcznik. Cena wraz z przesyłką 2 $.

Australja. Ukazał się nowy znaczek 6 p. bronz.-czarny z dawnym rysunkiem upamiętniającym lot Kingsforda Smitha, z tą tylko różnicą, że napis pamiątkowy zamieniono na „AIR MAIL SERVICE".

Guatemala. Dla przesyłek zagr. wydano 2 znaczki obiegowe z nadrukiem czerwonym: „AERO INTERNACIONAL 1931"; 15 c. ultram. (300.000 szt.) i 30 c. ziel. (150.000). Z okazji I-go lotu w dniu 5 grudnia 1931 z Barrios do Miami, znaczki z 1929 r. — 2 c. nieb., 3 c. fiol., 15 c. ultram. przedrukowano napisem „PRIMER VUELO POSTAL BARRIOS-MIAMI 1931".

Panama. W listopadzie r. z. wydano definitywną serję znaczków lotniczych z rysunkiem przedstawiającym samolot przelatujący nad kanałem Panamskim: 5 c. j. zielony, 10 c. pomar. 15 c. nieb., 20 c. fiol., 40 c. żółty, 1 d. czarny.

Hiszpanja. Po chwilowej ciszy nowa republika coraz częściej zarzuca nas nowemi zbytecznemi znaczkami. Z okazji 900-lecia ukazania się "Czarnej Dziewicy" z Monserat, wydano specjalną serję zn. lotn. w formacie podłużnym: 5 c. bronz.-szary, 10 c. zielony, 25 c. czerw.-karm. i 1 p. szaro-nieb.

Nowa Zelandja wydała 10 listopada zn. lotn.: 3 p. brun.-czerw., 4 p. fiol., 7 p. żółto-bronz., w formacie podłużnym z rysunkiem samolotu nad krajobrazem nowozelandzkim.

Tripolitanja. Bardzo ładne znaczki w wykonaniu i rysunku przedstawiającym samolot przelatujący nad ziemiami starożytnemi, wydał Instytut Kolonjalny, przyczem dopłatę 2 l. na ostatniej wartości przeznaczono na fundusz Instytutu: (znak wodny: korona) 50 ct. nieb, 1 l. c.-zielony, 2. l. zielony i 5+2 l. różowy.

Kącik esperancki

pod redakcją Władysława Łękowskiego.

(Ciąg dalszy).

Części mowy.

5. **Zaimki** osobiste: **mi** (ja), **vi** (wy, ty), **li** (on), **ŝi** (ona), **ĝi** (ono,o rzeczy lub zwierzęciu), **si** (siebie), **ni** (my) **ili** (oni, one), oni (zaimek nieosobisty liczby mnogiej); dzierżawcze tworzą się przez dodanie końcówki przymiotnika. Zaimki odmieniają się jak rzeczowniki.
Przykłady: **min** mnie (przyp. czwarty) mia mój.
6. **Słowo** nie odmienia się przez osoby i liczby n. p. **mi far/as** — ja czynię, **la patro far/as** — ojciec czyni, **ili far/as** — oni czynią. Formy słowa:
a) czas teraźniejszy ma zakończenie: **as**. (Przykład: **mi far/as** — ja czynię).
b) czas przeszły — **is** (**li far/is** — on czynił).
c) czas przyszły — **os** (**ili far/os** — oni będą czynili).
d) tryb warunkowy — **us** (**si far/us** onaby czyniła).
e) tryb rozkazujący — **u** (**faru** — czyń czyńcie).
f) tryb bezokoliczny **i** (**fari** — czynić)
Imiesłowy (**odmienne i nieodmienne**):
g) Im. czynny czasu teraźn. **ant** (**far/ant/a** — czyniący, far/ant/e — czyniąc).
h) Im. czynny czasu przeszł. — **int** (**far/int/a** — który uczynił).
i) Im. czynny czasu przyszł. — **ont** (far/ont/a — który będzie czynił).
j) Im. bierny czasu teraźn. — **at** (far/ot/a — czyniony).
k) Im. bierny czasu przeszł. — **it** (far/it/a — uczyniony).
l) Im. bierny czasu przyszł. — **ot** (far/at/a mający być czyniony).
Wszystkie formy strony biernej tworzą się zapomocą odpowiedniej formy słowa **est'** — być i imiesłowu biernego danego słowa; używa się przytem przyimka de (np. **ŝi, est/as** am/at/a de ĉiuj — ona jest kochana przez wszystkich).
7. **Przysłówki** mają zakończenie **e**. Stopniowanie podobnem jest do stopniowania przymiotników (n. p. **mi/a frat/o pli bon/e kantas ol mi** — brat mój lepiej śpiewa odemnie).
8. Przyimki rządzą wszystkie przypadkiem pierwszym.

Uwaga. W ostatniej lekcji w przykładach na liczebniki znajduje się błąd. Powinno być: **koin/cent tri/dek tri**= 533.

Literatura.

Dr. V. M. Berthold i F. W. Kummer — Hand Book of Zeppelin Letters Postal cards and Stamps — wyd. 1932 nakł. I. Gommez — Sanchez New York. Mimo kryzysu gospodarczego „zeppelinomanja" ogarnęła duży odłam sympatyków znaczka pocztowego. Jest to poniekąd zasługą świetnie zorganizowanej propagandy niemieckiej. Dzięki niej sterowce „Zeppelina" przewożąc znaczne ilości korespondencji, obniżyły znacznie koszta lotów propagandowych. Wszystkie przesyłki „zeppelinowskie" zaopatrywano specjalnemi znaczkami oraz charakterystycznemi kasownikami. Szereg państw, do których „Zeppelin" zawitał względnie przez które przelatywał, chcąc na tej imprezie również coś zarobić, wydały specjalne znaczki

przeznaczone do frankowania korespondencji sterowcowej.

W krótkim czasie wszędobylski „Zeppelin“ „nafabrykował“ tyle rozmaitych znaczków i kasowników, że szereg zbieraczy poświęcił się wyłącznie tej odmianie filatelistyki. Pogoń za różnymi listami i kartkami zeppelinowemi spowodowało niebywałą ich zwyżkę. Rzecz jasna, że w ślad za tem ukazały się różne wydawnictwa omawiające pocztę zeppelinową, a w związku z tem znaczki i kasowniki. Zawierały one jednak szereg luk, gdyż autorowie nie dysponowali jeszcze całkowitym materjałem. Z biegiem jednak czasu powstało kilka cennych zbiorów aerofilatelistycznych, które posłużyły za podstawę do opracowania nader cennych prac z tej dziedziny. Jedną z takich jest ostatnio wydany podręcznik opracowany przez dr. Bertholda i Kummera, w języku angielskim. Na 100 stronach dużego formatu książkowego zebrano całkowity materjał dotyczny dotychczasowych lotów „Zeppelina“. Z całą drobiazgowością opisano wszelkie znaczki, kasowniki, pocztówki używane przez pocztę sterowcową.

Abstrahując zupełnie od tego czy poczta zeppelinowa była wolna od czynnika spekulacyjnego, należy stwierdzić, że wspomniana książka jest bardzo cennym nabytkiem w dziedzinie literatury filatelistycznej.

Głosy Czytelników.

W jakim celu?

W ostatnim numerze czasopisma „Der Ukrainische Philatelist“ wychodzącego we Wiedniu ukazał się artykuł poświęcony polskim klubom zamiany. Między innemi autor wyraża się w sposób bardzo szyderczy o nowopowstałem stowarzyszeniu „TUTMONDA UNJO DE KOLEKTANTO“. Jako jeden z założycieli „T. U. K.“ pragnę sprostować nieprawdziwe wiadomości podane o placówce reprezentowanej przezemnie. „T. U. K.“ jest stowarzyszeniem opierającem swoją działalność na statucie zalegalizowanym przez władze państwowe. Ma na celu propagandę esperanta wśród filatelistów w Polsce, a na terenie międzynarodowym współpracuje ściśle z esperancką ozganizacją zbieraczy, grupującą się dookoła czasopisma „TUTMONDA KOLEKTANTO“, wychodzącego w Czechołowacji. Członkowie „T. U. K.“ są jednocześnie członkami tej organizacji międzynarodowej. Biuletyn „T. U. K.“ ma jedynie charakter informacyjno- propagandowy i nie ma wcale pretensji do godności pisma fachowego.

Uważam przytem, że szkoda tak cennego miejsca, ażeby odpowiadać na docinki osobiste. Dziwię się tylko, że podobne artykuły zamieszcza pismo uchodzące za poważne.

Wł. Łękowski.

Organizacje.

Lwów. Założenie „Lwowsk. Związku Filatelistów“. W niedzielę 3-go stycznia w lokalu redakcji „Il. Kurjera Filatelistycznego“ odbyło się zebranie konstytuujące członków założycieli „Lwowskiego Związku Filatelistów“. Zebranie zagaił red. Jerzy Zadurowicz, który w krótkich słowach przedstawił historję organizacyj filatelistycznych we Lwowie i wykazał, że obecnie Lwów mimo znacznej liczby filatelistów nie posiada żadnego czynnego Związku. Brak takiej organizacji odbija się dotkliwie na rozwoju idei filatelistycznej jako też na poszczególnych zbieraczach.

W następstwie tego postanowiono założyć organizację, która powinna zjednoczyć wszystkich tutejszych zbieraczy w jeden silny związek.

W dalszym ciągu obrad przedyskutowano statut przedłożony przez komitet organizacyjny. Po uchwaleniu statutu dokonano wyboru władz związkowych. Do Zarządu weszli: Jerzy Zadurowicz — prezes; Władysław Kowarzyk — wiceprezes; Michał Grek sekretarz; Tadeusz Krawczewski — zast. sekret.; Tadeusz Zieliński — skarbnik; Komisja Rewizyjna: Witold Słonecki i Roman Patkiewicz.

Na zakończenie zebrania odbyła się pogawędka towarzyska, dzięki której zebrani członkowie nawiązali między sobą bliższy kontakt.

Spodziewać się należy, że także i pozostali zbieracze lwowscy dotychczas niestowarzyszeni zrozumieją korzyści płynące z należenia do związku i zasilą jak najrychlej szeregi członków nowopowstałej organizacji.

Wszelkich informacyj udziela sekretarjat, który mieści się tymczasowo w lokalu redakcji „Il. Kurjera Filatelistycznego“ Lwów, Kurkowa 5/I p., w czwartki od godz. 17—20.

Rozwiązanie „Polskiego Związku Akademików-Filatelistów“. Dnia 30-go grudnia ub. r. odbyło się likwidacyjne zebranie członków P. Z. A. F., na którem postanowiono: rozwiązać organizację, cały majątek przekazać nowopowstającemu „Lwowskiemu Związkowi Filatelistów“ oraz polecić wszystkim członkom przystąpić do wspomnianego Związku zrzeszającego wszystkich filatelistów lwowskich.

Wiadomości bieżące.

Następny numer I. K. F. ukaże się 1-go marca b. r. Termin nadsyłania ogłoszeń upływa punktualnie 20-go lutego b. r.

Ostatnia okazja! W administracji „I. K. F.“ można nabyć kilka ostatnich kompletów „I. K. F.“ Nr. 1-83 (przeszło 1100 stron druku z wieloma ilustracjami). Cena oprawnego tomu: 40 zł. + 2·50 porto To samo Nr. 1-83 bez Nr. 25 (także na wyczerpaniu — cena 30·— + 2·50 porto.

Poszczególne zeszyty w miarę zapasu po 50 gr. — 1 zł. za egzempl.

Rozmaitości.

Senzacyjny proces. W Paryżu odbył się proces, który wywołał niezwykłe zaciekawienie w sferach filatelistycznych. Otóż jeden z paryskich handlarzy znaczków pocztowych, który cieszył się ogromnem uznaniem dla swych wiadomości fachowych, został oskarżony o sprzedanie świadome sfałszowanego znaczka. Chodziło mianowicie o fałszywe znaczki z podobizną Pasteura za 30 cent. i 1·50 fr. Falsyfikaty te doskonale naśladujące oryginalne znaczki, są bardzo rzadkie i poszukiwane przez zbieraczy. Handlarz twierdził, iż sprzedał te znaczki tylko jako curiosa, prokurator zaś opierał się na przepisie prawa zabraniającym handlu fałszywemi znaczkami. Sąd przychylił się do wywodów prokuratora i orzekł, że handel tymi znaczkami jest zakazany i karalny. Wyrok ten wywołał jednak wśród filatelistów jeszcze większe zainteresowanie i wyższe ceny tych popularnych dziś falsyfikatów na szkodę poczty.

Król filatelistów zmarł w nędzy. W Paryżu zmarł król filatelistów, Amerykanin, W. J. Palmers. Był on jednym z pierwszych filatelistów, którzy ocenili wartość handlową marek pocztowych. Pierwszy też zajął się handlem markami pocztowemi. Dorobił się na tem olbrzymiej fortuny, zyskał przydomek króla filatelistów, gdyż w jego zbiorach znajdowały się najrzadsze egzemplarze znaczków pocztowych. W ostatnich latach Palmers stracił całą swoją miljonową fortunę i zmarł w ostatniej nędzy.

„Rozbrojeniowe“ znaczki pocztowe. Z Genewy otrzymujemy wiadomość, iż z okazji konferencii rozbrojeniowej, która odbyć się ma w lutym 1932 r., wyjdą z druku specjalne znaczki pocztowe.

Mikroskopijny napis na znaczku przyczyną wygnania. W r. 1913 wydała Turcja znaczek za 10 para. Rysownik, Armeńczyk, zamieścił pod tureckim napisem: „Postes Ottomanes“ mikroskopijny napis tej samej treści w pisowni armeńskiej. Chodziło mu bowiem o przemycenie, przynajmniej w ten sposób, dowodu, że Armeńczycy żyją. Dwa lata kursowały te znaczki, aż przypadkowo odkrył ów napis jakiś poczmistrz który zrobił z tego natychmiast użytek służbowy. Historja skończyła się fatalnie dla biednego Armeńczyka. Dostał się pod sąd, został skazany na wygnanie i tu w nędzy rychło zginął.

Ostatnie nowości z r. 1931.

A. Europa

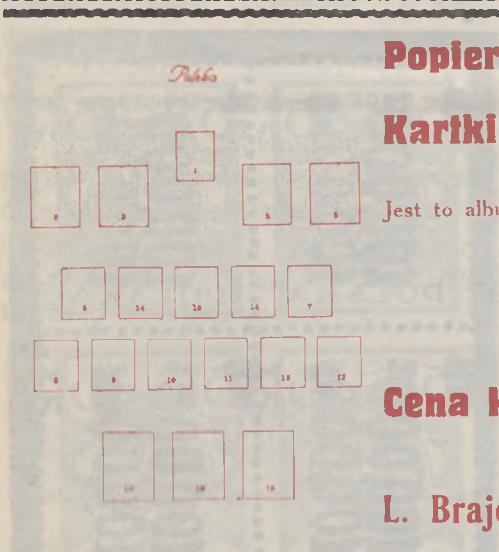
Belgja	Dobroczynne 10+5 c — 5+5 frs.	kompl.	7	wart.	6·—
Bułgarja	Lotnicze 1—50 lewa	„	7	„	13·—
Czechosłowacja	Widokowe 3·50—5 kor.	„	3	„	5·—
Finlandja	**„PRO FILATELJA“** 1+4 mk.	„	1	„	1·80
Hiszpanja	wydanie definitywne 5 c—10 pes	„	10	„	22 50
„	„ „ z nadr. „OFICIAL“	„	10	„	22 50
Luksemburg	Dobroczynne 10 c—1·50 frs.	„	5	„	3·—
Łotwa	Lotnicze 10+50 s. — 25 s.+1·50 l.	„	6	„	16·—
Niemcy	Dobroczynne 8+8 fen. — 50+50 fen.	„	4	„	5·—
Holandja	„ 1½ — 12½ c.	„	4	„	1·80
„	Lotnicze 36 i 70 c.	„	2	„	5 50
Rumunja	„ 2—20 lei	„	5	„	3 75
Szwajcarja	Dobroczynne 5—30 c.	„	4	„	2 —
Włochy	Akademja 20 c. — 1·25 l.	„	3	„	1·50
Zagłębie Saary	Dobroczynne 40 c. — 5 frs.	„	7	„	13 —
Albanja	Lotnicze „TIRANE—ROME“	„	4	„	4·50

B. Zamorskie

Argentyna	Lotnicze nadr. „C SEPTEMBRA“ 1930-31	kompl	5	wart.	33 —
Boliwja	„ ZEPPELIN z 1930 1·50—6 bs	„	3	„	110 —
Brazylja	„ „ 2 $ 500 5 $ 000 reis	„	2	„	10·—
„	„ prow. 2500/3000 reis	„	1	„	2·70
Chile	„ 5 c.—5 pes.	„	8	„	17 —
Lattaique	„ 0 50—100 piaster	„	10	„	27·—
Nowa Gwinea	„ ½ p. — 1 funta	„	13	„	108·—
Paragwaj	„ Zeppelin ¾ i 4 ps	„	2	„	2·70
„	„ 60 c.	„	1	„	5—
Abisynja	„ 1 g.—3 t.	„	7	„	35·—
Trypolitanja	„ 50 c.—5+2 frs.	„	5	„	
Sudan	„ 5 mil.—5 psr.	„	6	„	15·—

Wszystkie znaczki nieużywane. — Zamówienia załatwiamy po otrzymaniu należności. -- Wybory wszystkich nowości wysyłamy po otrzymaniu listy braków. — P. K. O. Warszawa **Nr. 21.319.**

D. Gerlic, Warszawa Sienkiewicza 2.



Popierajcie wyroby krajowe!

Już ukazały się pierwsze

Kartki „dla Polski“

z cyklu krajów, wielkiego i jedynego w języku polskim albumu dla znaczków Europy.

Jest to album, który odpowiada każdemu. Album składa się z luźnych kartek, dostosowanych do oprawy sprężynowej. Kartki estetycznie wyrysowane, drukowane są na papierze bezdrzewnym, białym, jednostronnie jak obok podany wzór. Oparty jest na katalogu Michla. Zaletą tego albumu jest jego dostępność dla wszystkich, albowiem każdą kartkę można kupić osobno

Cena kartki 20 groszy

plus koszta przesyłki i opak., tak, że n. p. „POLSKA“ z jej 27 kartkami kosztuje **tylko 5·40 zł.**, tem samem jest najtańszym albumem polskim

L. Brajer, Lwów Królowej Jadwigi 20.

Konto P. K. O. Nr. 149.759.

TANIO SPRZEDAJE

znaczki całego świata, czyste i używane (10 gr.-1 fr. Yverta)

Lolnicze Nowości

Całostki lotnicze.

Przyjmuję prenumeratę

„L'ECHO DE LA TIMBROLOGIE“

Tadeusz Gryżewski, Warszawa

Królewska 35 m. 5. Tel. 718-42

Poszukuję zn. komitetowych

(Warsz. Poczty Miejsk). w szczeg. na autent. listach nawet posp. Także próby i falsyfikaty.

Stanisław Rembieliński

Warszawa, Marszałkowska 49.

Telefon 765—80.

Ogłoszenia drobne.

Słowo — 10 groszy.

Kupię brakujący mi do kompletu Nr. 57 „I. K. F.“. **St. Adamski**, Lwów, ulica Sobieszczyzna 8.

Sprzedam okazyjnie znaczki zagraniczne (wart. 140 mk. w/g Michla 1932) za 40 zł. franco. Pieniądze z góry. **Jerzy Neumark**, Rawicz Kolejowa 12.

Sekcja zamiany „T. U. K.“ wydała zeszyciki do znaczków pocztowych zawierające warunki przystąpienia do zamiany. Cena za 10 szt. 1·50 zł P.K.O. 67489. Adres: **Władysław Łękowski**, Warszawa Krasińskiego 16, m. 156.

Za 1000 polskich znaczków obiegowych daję 500 Europy i zamorskich. Wysyłam wybory zn po cenach konkurencyjn. **J. Lubling**, Będzin Sączewska 9.

Znaczki papieskie 23 różnych 4·65. Katalog Michla 1932 — 12·—, Yvert 17·—. Porto osobno. Cenniki znaczków polskich oraz nowości darmo. **Zygfryd Poppers**, Przemyśl.

Solidną antykwarnię książek wraz z ruchliwą sprzedażą znaczków pocztowych sprzedam zaraz za gotówkę. **K. Landsberger**, Kraków Tomasza 18.

Zawsze ważne! Poszukuję do swego zbioru znaczków Polski także błędnodr. odmian i próbnodr. **A. Krajewski** Sosnowiec, kopalnia „Saturn“.

Znajomość esperanta daje duże korzyści. Zapisujcie się na 3-miesięczne Kursy Korespondencyjne tego języka. Opłata wraz z podręcznikami tylko 15·— zł. Żądajcie prospektów pod adresem Centrali „T. U. K.“

Za 25-100 zn. „PORT GDAŃSK“ (obojętnie jakich) i polskich 1, 2, 3 grosz. daję podwójną ilość Austrji, C. S. R., S. H. S. **L. Kaweki**, Łódź, Juljusza 27.

1111 znaczków zagranicznych, każdy inny — zł. 8·90.

100 pakietów po 100 znaczków zagraniczn. każdy inny zł. 20 —

200 franków w/g Yverta 32 lub 35 mk. w/g Michla 32 w zn. zagran. zł. 7·25.

Wybory zn. zagr. po cenach niskich poleca czasopismo filat. „IKAROS“ (numer okaz. 60 gr.) **Białystok** Warszawska 108 P. K. O. 65.350.

Einkauf von Massenware und bessere Verkehrsware. Auch Tausch **Pakete Verkaufliste frei!**

FRANZ WEDRAL

WIEN XIX, Rudolfinergasse 6

Anfragen Rückporto, sonst keine Antwort.

KUPON upoważniający do zamieszczenia ogłoszenia złożonego z 20-tu słów w numerze 85 „I. K. F.“. Przy przesyłaniu powyższego kuponu należy dołączyć 1 zł., każde następne słowo 10 groszy. — Ogłoszenia przyjmuje się do 20-go lutego 1932 r.

Redaktor odpowiedzialny Jerzy Zadurowicz. Z drukarni Józefa Landesberga w Złoczowie.